

Anghel (PwC): Revenirea la impozitul progresiv este o tema care reapare periodic în dezbateră publică

Revenirea la impozitul progresiv este o tema ce reapare periodic în dezbateră publică, însă mediul de afaceri și contribuabilii persoane fizice nu par convinși că această schimbare este necesară și benefică, susține Daniel Anghel, Partener și Lider al Departamentului de Consultanță Fiscală și Juridică, care face o analiză a cotei unice și a impozitului progresiv.

Potrivit acestuia, din toate sondajele realizate pe acest subiect, reiese că marea majoritate susține în continuare cota unică. Motivul principal ține atât de teama că va crește inevitabil povara fiscală, cât și de faptul că practic va fi mult mai greu și mai complicat de administrat. Daniel Anghel precizează că există o listă lungă de argumente pro și contra, însă cele mai multe vin din zona teoretică, fără referire la ce se întâmplă în realitate cu taxarea și administrarea fiscală. El face referire la cele mai frecvente dintre ele și le comentează în oglindă.

Astfel, cota unică este învechită, spun susținătorii sistemului de impozitare progresivă care cred că renunțarea la aceasta ar reprezenta un pas spre modernizarea sistemului nostru fiscal și o dovadă că economia noastră este una dezvoltată. Ei cred că în urma cu 20 de ani cota unică era potrivită cu stadiul României de dezvoltare de atunci, dar între timp a devenit o frână pentru redistribuirea bunăstării pe care am reușit să o generăm în ultimii 15 ani.

"Sunt de acord că economia României nu se mai compară cu cea de acum 15-20 de ani, că există mult mai multă avuție, fapt măsurat prin creșterea semnificativă a PIB. Însă, administrarea fiscală a evoluat la fel de rapid? Am reușit să o modernizăm cu sisteme IT la zi, cu resurse umane bine antrenate? Din păcate, progrese s-au văzut doar în ultimii câțiva ani, iar capacitatea de colectare a taxelor și impozitelor existente acum în Codul fiscal nu a crescut semnificativ. Continuăm să avem cea mai slabă colectare a TVA din UE, conform Comisiei Europene, și cele mai mici venituri fiscale, în afara de Irlanda, care e un caz aparte, având un regim fiscal extrem de lejer, practicat pentru atragerea investitorilor. Să nu uităm că unul dintre motivele adoptării cotei unice a fost tocmai dificultatea de a administra cote progresive, care presupun o serie de deduceri fiscale, în funcție de situația personală a fiecărui contribuabil persoană fizică. Se consumau resurse umane și materiale ineficient, fapt care a dus la găsirea unei soluții foarte simple. Este acum ANAF gata să preia administrarea a câtorva milioane de declarații fiscale? Fostul președinte al institutiei declara la finalul lunii februarie că nu. E improbabil că în două luni situația să se fi schimbat radical", afirmă Daniel Anghel.

El menționează că în UE mai au cota unică doar câteva state. România, Bulgaria și Estonia au cota unică dintre statele membre, însă marea majoritate, în special cele din vestul Europei, nici nu au avut vreodată. Acest regim fiscal a fost implementat de țările din zona central - est europeană în perioada de tranziție la economia de piață pentru că erau mai simple și mai ieftin de administrat. În același timp au fost folosite ca un stimul pentru atragerea investițiilor străine, contribuind la un cost mai mic al forței de muncă.

"Să ne amintim că România, ca de altfel și alte state est-europene, nu aveau mari avantaje pentru investitori, după zeci de ani de economie închisă, care ramăsese mult în urma la toate capitolele - de la tehnologie și management, la acces la alte piețe. Prin urmare, forța de muncă bine calificată și ieftină a fost un motiv pentru investiții. Între timp, forța de muncă nu mai este ieftină și nici nu prea se mai găsește ușor. Deci, din acest punct de vedere, cota unică și-a făcut treaba și poate nu mai este necesară. În mod cert au fost și alți factori care au sprijinit aducerea investițiilor, dar nu fac obiectul discuției acesteia. Între timp, putem și trebuie să oferim alte motive investitorilor de a veni în România. Însă, dacă ne uităm ce caută aceștia: infrastructura modernă, claritate și predictibilitate legislativă, ca să dau doar două exemple, ne dăm seama că încă mai este mult de lucrat pentru a avea un cadru prielnic", afirmă Daniel Anghel.

El arata ca, în principiu, sistemul progresiv, datorita faptului ca ofera deduceri contribuabililor pentru diverse cheltuieli (pentru educatie, sanatate, cultura etc) sau în functie de numarul persoanelor întretinute, are mai multe sanse sa distribuie bunastare unor categorii mai putin avantajate.

"În acelasi timp, daca bunastarea pe care se presupune ca o redistribuie nu e suficienta ca sa ramâna cu venituri motivante si categoria celor care câstiga mult, astfel încât sa îi stimuleze sa produca în continuare la acelasi nivel, nu va fi prea mult de redistribuit. Cota unica are si acest rol de a sprijini formarea unei clase mijlocii, pentru ca în economiile dezvoltate aceasta categorie este coloana vertebrala a economiei. În România, aceasta patura este înca în formare si o impozitare agresiva ar subtia-o semnificativ si ar împinge-o sa emigreze", afirma Anghel.

De asemenea, el mentioneaza ca actualul impozit pe venitul persoanelor fizice este mic, de numai 10%. În schimb, contributiile de asigurari sunt mari si povara fiscala (impozitul pe venit plus contributiile de asigurari sociale) ajunge la circa 45% din venitul salarial, de exemplu. Practic cu acest procent România se plaseaza în primele 10 state din UE la impozitarea muncii. Încasarile bugetare scazute nu sunt, deci, cauzate de taxarea mica a muncii.

Daniel Anghel sustine ca, daca ne uitam la cotele de impozitare, fie ca e vorba de TVA sau alte taxe, România este în media sau cu putin sub media UE. Potrivit analizei, problema este ca taxele existente nu sunt colectate eficient. Practic evaziunea si capacitatea administrativa duc la o colectare prea mica. Pentru a majora colectarea e nevoie de un ANAF modern si bine echipat tehnic, atrage el atentia.

"Cred ca aici trebuie sa se concentreze atentia, asupra reformelor si investitiilor pentru a avea o administratie fiscala eficienta", subliniaza acesta.

În concluzie, de fiecare data când se discuta avantajele si dezavantajele cotei unice versus impozitul progresiv, lipseste un element fundamental: analiza functionarii celor doua sisteme în România, pornind de la date - cine si cât contribuie, care e nivelul de taxare, cât si cum se colecteaza si, mai ales, care e structura economiei noastre, care e capacitatea administrativa fiscala, pentru a vedea daca sistemul progresiv ar fi mai eficient din perspectiva colectarii si mai echitabil pentru contribuabili.

"Din cele mai recente informatii vehiculate public, rezulta ca Ministerul Finantelor va putea publica o analiza în perioada urmatoare, în colaborare cu institutii financiare internationale. Pe de alta parte, tot Ministerul de Finante si-a asumat prin Planul National de Redresare si Rezilienta (PNRR) ca în acest an va realiza o analiza a sistemului fiscal care se va concentra pe: eliminarea graduala a stimulentele fiscale si breselor din legislatie în ce priveste taxarea veniturilor, revizuirea sistemului de microintreprinderi, a contributiilor sociale si al taxelor pe proprietate precum si trecerea catre o fiscalitate verde. În acelasi timp, prin PNRR sunt vizate multe masuri de digitalizare pentru administratia fiscala. Mediul de afaceri se asteapta ca toate aceste propuneri sa fie trimise spre consultare publica, sa fie analizate si discutate înainte de a fi aprobate. Argumentele pro sau contra nu ar trebui sa ramâna doar la nivel de declaratii, ci sa fie parte din dezbaterile transparente a schimbarilor care vor fi aduse sistemului fiscal pentru ca, în mod cert, schimbari vor aparea de anul viitor", mai spune Daniel Anghel.